

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 09 lipca 2024 r.

I. Stanowiska stron

1. Powód W. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...)) kwoty 10 100,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, co do kwoty 9 700,00 zł od 3 marca 2022 r. do dnia zapłaty, co do zaś kwoty 400,00 zł – od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Swoje roszczenie, jako nabywca wierzytelności, wywodził z umowy ubezpieczenia mienia, którą zbywca wierzytelności T. J. zawarł z (...) oraz ze zdarzenia, które miało miejsce 17 lutego 2022 r. Zdaniem powoda wypłacone przez pozwanego odszkodowanie w kwocie 53.922,73 zł nie wystarcza na przywrócenie mienia do stanu sprzed szkody. Na dochodzone roszczenie składały się: (i) 9 700,00 zł (tytułem pozostałej części odszkodowania) oraz (ii) 400,00 zł (tytułem wydatków poniesionych przez powoda związanych z wykonaniem wyceny kosztów przywrócenia mienia do stanu sprzed szkody).

2. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że wypłacona kwota jest równa poniesionej przez poszkodowanego szkodzi i odpowiada wartości uszkodzonego mienia. Pozwany zakwestionował także zasadność żądania powoda pokrycia kosztów ekspertyzy w kwocie 400 zł. Pozwany wskazał, że powód nie udokumentował wykonania naprawy przez profesjonalną firmę, a także tego, że poszkodowany poniósł wyższe koszty, w tym koszty podatku VAT – nie przedłożono bowiem kosztorysu powykonawczego potwierdzonego fakturą. Pozwany nadto zakwestionował legitymację czynną powoda do występowania z ww. roszczeniem.

II. Fakty ustalone w sprawie

3. Nieruchomości znajdujące się pod adresem: (...)-(...) K., K. 43, wchodziły w skład gospodarstwa rolnego i były ubezpieczone w (...) z siedzibą w W. w okresie od 31.12.2021 r. do 30.12.2022 r. w wariantcie od ognia i innych zdarzeń losowych. Polisą o numerze (...) dom jednorodzinny (1) ubezpieczony był na sumę 40.000 zł, dom jednorodzinny (2) ubezpieczony był na sumę 662.300 zł, budynek gospodarczy na sumę 43.100 zł, wiata na sumę 100.000 zł, wiata na sumę 66.200 zł, stodoła na sumę 100.000 zł, obora na sumę 165.400 zł, chlewnia na sumę 852.100 zł, chlewnia na sumę 80.400 zł, chlewnia na sumę 735.000. Polisą o numerze (...) ubezpieczone było mienie ruchome na kwotę 30 000 zł. Ubezpieczającym był T. J.. Sumę ubezpieczenia ustalono w oparciu o rzeczywistą wartość budynków, tj. wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, **pomniejszoną o stopień zużycia danego budynku rolniczego** (stopień zużycia określony w polisie ubezpieczenia wynosił: obora – 56%, wiata – 40%, chlewnia – 15%, wiata – 45%, dom jednorodzinny – 79%, dom jednorodzinny – 23%, chlewnia – 60%, budynek gospodarczy – 61%, chlewnia – 1%, stodoła – 60%).

4. W dniu 17 lutego 2022 r. wskutek huraganowego wiatru uszkodzeniu uległy dwa budynki mieszkalne, obora, wiata i stodoła wchodzące w skład gospodarstwa rolnego położonego w miejscowości K. 43, 99-414 K. należących do poszkodowanego T. J..

fakty bezsporne

5. W wyniku silnego wiatru osiągającego prędkość huraganowego doszło do zerwania dachów z domów mieszkalnych, obory, chlewni, garażu oraz stodoły (częściowo). Koszt przywrócenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego do stanu sprzed 17 lutego 2022 r., wedle średnich cen i stawek robocizny dla I kwartału 2022 r., wynosił 158.100,96 zł brutto. Koszt przywrócenia gospodarstwa rolnego do stanu sprzed 17 lutego 2022 r., wedle średnich cen i stawek robocizny dla IV kwartału 2023 r., wynosił 172.450,62 zł brutto. Faktyczne zużycie budynków od dnia rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, tj. od 31 grudnia 2021 r. do dnia wystąpienia szkody, tj. do dnia 17 lutego 2022 r. wynosiło 0%. T. J. naprawił samodzielnie zniszczone budynki. Koszt naprawy dachu na jednym z budynków mieszkalnych wyniósł 100 tys. zł.

dowód: opinia biegłego, k. 118-193; akta szkody (str. 95)

6. Zgłoszenie szkody miało miejsce tego samego dnia. W związku z przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego, (...) **wypłaciło poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 53.922,73 zł.** Na kwotę tą składało się odszkodowanie za szkodę zarejestrowaną pod numerem (...) w tym 36.432,81 zł – budynki/budowle/lokale; 9.079,37 zł – budynek inwentarski; 7.946,67 zł – wiata/szopa/budynek gospodarczy oraz 463,88 – budynek składowo magazynowy).

fakty bezsporne, decyzja z dnia 02 marca 2022 r., k. 13; akta szkody, k. 70

7. Umową cesji wierzytelności z 10 maja 2022 r. zawartą z powodem poszkodowany T. J. przeniósł na rzecz W. D. wszelkie prawa do odszkodowania przysługujące mu od (...) tytułem szkody nr (...) z dnia 17 lutego 2022 r.

dowód: umowa cesji wierzytelności, k. 9-10

8. Powód sporządził kosztorys przywrócenia mienia ubezpieczonego na podstawie polisy numer (...) w związku z likwidacją szkody nr (...) do stanu sprzed szkody, w którym wyceniono koszt remontu uszkodzonego mienia w tym – dom pozycja 5 na polisie na kwotę 4.255,46 zł, dom – pozycja 6 na polisie na kwotę 70.275,89 zł, obora – pozycja 1 na polisie na kwotę 27.949,75 zł, stodoła – pozycja 10 na polisie na kwotę 1.383,89 zł, wiata – pozycja nr 4 na polisie na kwotę 13.321,83 zł. Z tytułu kosztorysu wystawiono fakturę w kwocie 400 zł netto.

dowód: kosztorys nr (...), k. 15 – 52; faktura VAT nr (...), k. 53

III. Ocena dowodów

9. Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do sprawy, bez wydawania odrębnego postanowienia w tym zakresie (art. 243² k.p.c.) – ich prawdziwość nie budziła wątpliwości sądu ani nie była kwestionowana przez strony. Przy ustalaniu wysokości szkody sąd opierał się w całości na opinii biegłego z zakresu budownictwa. Opinia ta była rzeczowa i spójna, biegły w sposób wyczerpujący uargumentował ustaloną w tej sprawie wysokość kosztów przywrócenia uszkodzonych budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego do stanu sprzed huraganu. Biegły w swojej opinii skrupulatnie wyliczył koszty naprawy każdego z uszkodzonych budynków i pomieszczeń. W opinii biegły zaznaczył, iż pozwany niezgodnie z zasadami dokonał odliczenia procentowej wartości zużycia każdego z budynków oraz wskazał, iż nic nie wskazywało na to, aby stan techniczny obiektów był nieodpowiedni i określił faktyczne zużycie budynków od dnia rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej do dnia wystąpienia szkody na 0%. Opinia nie była ponadto kwestionowana przez żadną ze stron, nie było także podstaw, aby czynić to z urzędu. Sąd pominął dowód z zeznań świadka T. J. jako nieistotny dla rozstrzygnięcia i zmierzający jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania. W świetle przeprowadzonych dotychczas dowodów, w tym w szczególności opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa – z którego wynika, że koszty przywrócenia gospodarstwa rolnego do stanu sprzed szkody w sposób znaczący przekraczały wysokość odszkodowania wypłaconego bezpośrednio poszkodowanemu przez pozwane (...), a w konsekwencji, że ubezpieczyciel wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w wysokości rażąco zaniżonej – zasadność dochodzonego roszczenia co do wysokości nie mogła budzić żadnych wątpliwości, a zeznania świadka – bezpośredniego poszkodowanego – co do tego, czy faktycznie dokonał remontu uszkodzonego domu i budynków gospodarczych, jaki był zakres tegoż remontu oraz jego koszty, nie miałyby znaczenia dla rozstrzygnięcia. Tym bardziej, iż już z akt szkody wynika, że poszkodowany naprawił zniszczone budynki i tylko z tytułu naprawy dachu poniósł koszt 100 tys. zł, zaś ustalone przez (...) i wypłacone poszkodowanemu odszkodowanie w tej sprawie w tak niskiej wysokości (niewiele ponad 50 tys. zł) zasadzało się na twierdzeniach w zakresie rzekomego faktycznego zużycia budynków, które to twierdzenie obaliła przeprowadzona w sprawie opinia biegłego.

IV. Ocena prawna

10. Sąd uwzględnił powództwo w przeważającej części. Skoro ustalony w tej sprawie koszt przywrócenia ubezpieczonego mienia wyniósł – według średnich cen dla I kwartału 2022 r. – 158.100,96 zł brutto oraz dla IV

kwartału 2023 r. na kwotę 172.450,62 zł, zaś pozwany w postępowaniu likwidacyjnym wypłacił kwotę 53.922,73 zł, to powodowi jako nabywcy wierzytelności należało zasądzić dochodzoną w tej sprawie tytułem brakującej części odszkodowania kwotę 9 700,00 zł. W pozostałej zaś części – co do kwoty 400,00 zł tytułem kosztów ekspertyzy – powództwo podlegało oddaleniu.

11. Tytułem wstępu należy zaznaczyć, że roszczenie powoda – w zakresie kwoty 9 700 zł (niewypłaconego odszkodowania) – nie było kwestionowane co do zasady. Nie ma więc potrzeby szerszego omawiania podstawy prawnej dochodzonej kwoty, skoro nie stanowiła ona w żadnym zakresie sporu pomiędzy stronami postępowania, a sąd uznał, że jest ona w tej sprawie oczywista. Poszkodowaną łączyła z zakładem ubezpieczeń umowa obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego (art. 805 k.c. w zw. z art. 821 k.c.). w niniejszej sprawie należne poszkodowanemu odszkodowanie należało ustalić z uwzględnieniem przepisów regulujących dany stosunek ubezpieczenia, tj. zgodnie z art. 59 i następnymi ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: u.u.o.). Ubezpieczenie zawarte zostało w wariacie od wszystkich ryzyk – zdarzeń losowych, przepięć, dewastacji, akcji ratowniczych, powodzi. W sprawie nie zaszyły żaden okoliczności, które zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego (art. 827 k.c. czy art. 815 § 3 k.c.), zwalniałyby pozwanego (...) od odpowiedzialności. Wątpliwości sądu nie budziła ponadto – mimo zarzutów w tym zakresie, podniesionych przez pozwanego – legitymacja czynna powoda, wywodzona z zawartej z poszkodowaną umowy cesji. Umowa ta nie sprzeciwia się ustawie, zastrzeżeniom umownym ani właściwości zobowiązania (art. 509 k.c.), jej zawarcie nie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.).

12. Istota sporu w tej sprawie zasadzała się na wysokości wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania oraz na tym, czy powód ma prawo dochodzić kwoty 400,00 zł tytułem wydatków związanych z wykonaniem wyceny kosztów przywrócenia mienia poszkodowanego do stanu sprzed szkody.

13. W toku postępowania przeprowadzono dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa celem wykazania, jakie były uzasadnione koszty remontu budynków położonych w miejscowości K. 43, 99-414 K. po szkodzie z dnia 17 lutego 2022 r. oraz czy zastosowany przez pozwanego stopień zużycia technicznego budynków był prawidłowy. Jak wynika ze sporządzonej opinii biegłego J. J. całkowity koszt naprawy szkody powstałej w wyniku huraganu z dnia 17 lutego 2022 r. wynosi – według średnich cen dla I kwartału 2022 r. – 158.100,96 zł brutto, zaś według średnich cen dla IV kwartału 2023 r. – 172.450,62 zł brutto. Niezależnie od daty ustalania wysokości należnego odszkodowania, dochodzona przez powoda kwota 9 700,00 zł podlegała zasądzeniu w całości. Zgodnie z art. 363 § 2 k.c., jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Bez znaczenia było w niniejszej sprawie przesądzenie, czy należną kwotę odszkodowania należało ustalać w oparciu o ceny dla I kwartału 2022 r., czy też w oparciu o ceny aktualne na moment wyrokowania. Nie wpływało to bowiem w żaden sposób na ocenę zasadności dochodzonego roszczenia, które to roszczenie – w zakresie kwoty 9 700,00 zł – podlegałoby zasądzeniu przy przyjęciu obydwu z wyżej wymienionych dat.

14. Zgodnie z art. 59 ustawy z 22 maja 2003 r. u.u.o. rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego, zwanego dalej „budynkiem rolniczym”, od ognia i innych zdarzeń losowych. Kolejno, zgodnie z art. 68 ww. ustawy wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie: 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń, ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku, 2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody. Zgodnie z art. 69 ww. ustawy wysokość szkody w budynkach rolniczych: 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy; 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody. Zgodnie z art. 70 ww. ustawy sumę ubezpieczenia,

odrębnie dla każdego budynku rolniczego ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń (ust. 1). Suma ubezpieczenia budynku rolniczego może odpowiadać wartości 1) rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego; 2) nowej – w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10% (ust. 2). Normy zużycia budynków rolniczych określa zakład ubezpieczeń stosownie do przepisów prawa budowlanego (ust. 4).

15. Biegły sądowi ustalił, że faktyczne zużycie budynków od dnia rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, tj. od dnia 31 grudnia 2021 r., do dnia zdarzenia ubezpieczeniowego, tj. do dnia 17 lutego 2022 r. wyniosło 0%. Strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów na wykazanie tego, iż faktyczne zużycie budynków w w/w okresie było wyższe. Jednocześnie w polisie ubezpieczeniowej, przy ustalaniu sumy ubezpieczenia, oparto się na rzeczywistej wartości budynków, uwzględniając ich faktyczne zużycie, zgodnie z art. 70 ust. 2 pkt 1 u.u.o. W konsekwencji, nie było podstaw do tego, aby pozwany ubezpieczyciel pomniejszył wysokość należnego poszkodowanemu odszkodowania w oparciu o rzekome faktyczne zużycie budynków. W tym zakresie należało w całości podzielić argumentację powoda przedstawioną w pozwie.

16. Powództwo podlegało oddaleniu co do kwoty 400,00 zł. Jak wskazał Sąd Najwyższy z uzasadnieniu uchwał 7 sędziów z 2 września 2019 r. (III CZP 99/18) oraz z 29 maja 2019 r. (III CZP 68/18), dotyczących wprowadzie umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jednak, w ocenie sądu, znajdujących pełne zastosowanie także i w sprawach o zapłatę z tytułu umowy ubezpieczenia majątkowego, odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia może obejmować koszty ekspertyzy wykonanej na zlecenie poszkodowanego, jednakże roszczenie w tym zakresie powinno być oceniane z punktu widzenia konieczności i racjonalności poniesionych wydatków. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 2 września 2019 r. podniósł, że przy ocenie tego typu roszczeń należy przede wszystkim wziąć pod uwagę to, czy cesjonariusz prowadzi działalność gospodarczą obejmującą nabywanie i dochodzenie roszczeń odszkodowanych. Prowadzenie przez powoda działalności gospodarczej nie wyklucza wprowadzie a limine możliwości dochodzenia zwrotu kosztów ekspertyzy, jednak w istotny sposób wpływa na ocenę przysługiwania mu takiej możliwości.

17. W niniejszej sprawie nie zostało wykazane, aby poniesione przez powoda wydatki na ekspertyzę w wysokości 400,00 zł były niezbędne, celowe, konieczne, racjonalne i ekonomicznie uzasadnione z punktu widzenia efektywnej realizacji wierzytelności odszkodowawczej oraz aby nie zostały poniesione jedynie w celu oceny opłacalności dochodzonego roszczenia. Należy zauważyć, że powód już w pozwie wnosił o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego w celu wykazania zakresu uszkodzeń. Powód jako podmiot profesjonalnie zajmujący się nabywaniem wierzytelności odszkodowawczych przeciwko ubezpieczycielom, mógł w niniejszej sprawie nie dokonywać żadnej ekspertyzy i od razu wystąpić z powództwem, skoro i tak wysokość dochodzonego roszczenia oparta miała zostać na opinii biegłego. Jak natomiast wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 29 maja 2019 r., „niewątpliwie nie mogą być uznane za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i wejść w zakres odszkodowania ubezpieczeniowego wydatki na ekspertyzy zleczone przez cesjonariusza osobie trzeciej, które służą ocenie opłacalności cesji, nawet gdyby były poniesione już po nabyciu wierzytelności od poszkodowanego. W zakres odszkodowania może wejść tylko wydatek na ekspertyzę bezpośrednio służącą dochodzeniu roszczenia o odszkodowanie. Sama wyгода przedsiębiorcy-cesjonariusza występującego z roszczeniem nie wystarcza do uznania zlecenia za celowe w znaczeniu pozwalającym objąć koszt ekspertyzy odszkodowaniem przysługującym od ubezpieczyciela.” Trudno znaleźć w tej sprawie racjonalne powody, dla których strona powodowa – jako podmiot profesjonalny, dysponujący wykwalifikowaną kadrą, którego działalność gospodarcza skupiona jest na dochodzeniu (a zatem i wstępnej wycenie) podobnych roszczeń – musiał zlecać ową wycenę podmiotowi trzeciemu. Na marginesie zauważyć należy, że sądowi z urzędu wiadomo, że powód dochodzi zwrotu kosztów ekspertyzy w innych sprawach przeciwko ubezpieczycielom, koszty te opiewają każdorazowo na kwotę 400,00 zł lub 300,00 zł, a sama ekspertyza zlecana jest temu samemu podmiotowi, powiązanemu skądinąd z powodem (powód oraz jego pełnomocnik są współnikami sp. z o.o. (...)). Wszystkie powyższe okoliczności nakazywały przyjęcie, że powód nie wykazał niezbędności kosztów ekspertyzy, a powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

18. O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o art. 481 § 1 k.c. i jako datę początkową od której należało zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie był dzień 21 marca 2022 r. w związku z art. 817 § 1 k.p.c., tj. 30 dni od dnia zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi. W niniejszej sprawie szkodę zgłoszono w dniu jej zaistnienia, tj. 17 lutego 2022 r. i w związku z tym ubezpieczyciel był obowiązany do dnia 20 marca 2022 r. na wypłatę odszkodowania w należnej wysokości, toteż od dnia następnego – tj. od 21 marca 2022 r. należało zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie. W pozostałym zaś zakresie powództwo co do odsetek należało zaś oddalić.

V. Koszty procesu

19. O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. drugie k.p.c., przyznając powodowi wszelkie poniesione koszty. Koszty procesu po stronie powoda wynosiły w tej sprawie 5 867,00 zł (opłata od pozwu – 750,00 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17,00 zł; wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego – 1 500,00 zł; koszty zastępstwa procesowego – 3 600,00 zł). Koszty procesu po stronie pozwanego wyniosły zaś 3.617,00 zł (koszty zastępstwa procesowego – 3600,00 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł). Z uwagi na to, że powód wygrał sprawę w 96,04% sąd uznał, że uległ tylko co do nieznaczonej części swojego roszczenia w rozumieniu art. 100 k.p.c. O nieuiszczonych kosztach sądowych (wydatkach z tytułu wynagrodzenia dla biegłego sądowego, w wysokości 151,89 zł pobranych tymczasowo z sum Skarbu Państwa, k. 196) sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ukse, obciążając nimi pozwanego, jako stronę która w 96,04% (tj. prawie w całości) sprawę przegrała.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

ASR Agnieszka Piwała

W., 05 sierpnia 2024 r.